

GRIGORE SCOROCHIRJA

BASARABIA

— 1955 —

Grigore Scorochirja

B A S A R A B I A

Conferință ținută la 27 Martie 1953
în München, cu ocazia aniversării ali-
pirei Basarabiei în cadrul Asociației
Românilor din Germania de Sud.

Basarabia 1953.

Se împlinesc 13 ani dela a treia răpire a Basarabiei și, este de datoria noastră, a celor care suntem liberi și ne menținem în linia de gândire românească, să evocăm acest pământ românesc ca un protest împotriva uzurpării rusești. Conștiința românească nu a rectificat cedarea Basarabiei nici în 1812, nici la 1877, nici la 1940 și nici în 1944.

Basarabia este, și va rămâne un ținut românesc a cărui autenticitate, nu o poate altera toată opintirea căpcăunului lumii: Rusia.

Provincie de margine a românismului, ținutul dintre Prut și Nistru, a fost în lungul chinutei istorii a poporului nostru, destinat să fie spațiul în care s'au desfășurat luptele noastre pentru a îndigui puhoiul năvălitor al barbarilor. De la Voevodul Ploscania pe la 1200, de care vorbesc vechile cronicile slavone și până la 1944 între Prut și Nistru s'au succedat luptele noastre, nu numai pentru a ne apăra un drept la viață, ci și pentru a asigura liniștea Europei.

La 1497, Ștefan cel Mare sfârșea pe Tătari la Lipnic, pe malul Nistrului, pentru a da o liniște de câteva decenii acestei regiuni a Moldovei. Când brațul voinic nu a mai existat, Tătarii au revenit, iar când s'au potolit Tătarii, au început năvălirile periodice ale rusilor; până azi Basarabia a rămas ținutul chinuit al românismului. Și în pofida acestui destin, continuă să rămână una dintre cele mai curate ținuturi, păstrând caracterul, tra-

dițiile, legendele Moldovei, ca și când dela Ștefan cel Mare, istoria ar fi încremenit pe acele meleaguri.

A nu evoca Basarabia, ar însemna o complicitate la un asasinat moral, a uita Basarabia ar însemna o ratificare a unei uzurpări; a tăcea asupra răpirilor succesive din 1812, 1877, 1940, și 1944 egalează o renegare națională prin acceptarea tezei rusești.

Dela Petru cel Mare și până la Stalin, politica Rusiei are o linie de continuitate, niciun moment întreruptă, ca desfășurarea unei probleme de algebră. Niciun stat european nu a avut o politică așa de unitară, punând în lumină cea mai tenace voință de a realiza un plan de expansiune imperială. SioSpania și Franța și Germania au recunoscut rând pe rând obsesia unei dominații mondiale, dar se poate spune că aceste popoare au străbătut nu mai momente de criză. Dacă însă măsurăm traectoria imperialismului rusesc dintre Poltava 1709 și Stalingrad 1943, putem să ne dăm seama de tenacitatea unei idei care străbate secolele cu o vigoare crescândă. S'a vorbit de testamentul lui Petru cel Mare, descoperit de cavalerul d'Eon în biblioteca împărătesei Elisabeta și a cărui copie a fost transmisă lui Choiseul, Ministrul lui Ludovic al XV în Septembrie 1769, dar cum spune d'Eon în memoriile lui: "Nu s'a dat importanță de către miniștrii dela Versailles, care au considerat că planurile erau irealizabile și scopurile chimice. Am căutat să fac cunoscut intențiile secrete ale Rusiei, care dela moartea lui August al 3-lea voia să trimită trupe în Polonia, și să pună mâna pe ea, conform planurilor lui Petru cel Mare. Toate aceste avertizări au fost citite fără atenție, fără încredință pentru că eram tânăr; dar azi în 1772, se suferă urmările nefericite ale lipsei de încredere în tinerețea mea".

Indiferent dacă unii istorici contestă autenticitatea textului, calificându-l "un fals docu-

ment istoric". Unii ca Bergholz afirmă că Napoleon I. este autorul testamentului, făcut de împărat în ajunul campaniei din Rusia, deci o publicație de propagandă. Henri Rollin spune că este o invenție a unui emigrant polonez Sokolnicki folosit în 1812. Istoricul rus Moghilenski (probabil descendent din familia Moghilă, trecut în Rusia, din rândurile cărui a ieșit faimosul Mitropolit al Kievului) într'un studiu publicat în "Le monde Slave" (Iulie 1938) spune că acest fals document este scris de cavalerul d'Eon.

Indiferent de controversese în jurul autenticității faimosului testament atribuit lui Petru cel Mare, evenimentele care s'au succedat n'au făcut decât să-i dea o buimăcitoare actualitate.

Intr'o broșură publicată de un francez în timpul războiului Crămeei, găsim formulată această întrebare: rolul civilizator al Europei este terminat? Vom cădea în noaptea barbariei care a apăsas asupra părinților noștri și vom trebui să dormim în această noapte până ce o lume nouă care se ridică pe celălalt mal al Atlanticului, ne va readuce această civilizație stinsă de noi? Broșura a apărut în 1854, eri era o broșură de propagandă, azi, după un secol, întrebarea află răspuns în realitatea catastrofală a Europei de astăzi.

În 1806 contele Czartoriski a prezentat Tarului un memoriu în care insistă asupra importanței menținerii poziției rusești în Balcani.

La Tilsit, Moldova și Valachia au fost elementul principal al negocierilor care, în fond n'au rezolvat nimic, ci doar au conturat linia conflictului care se amâna.

Împăratul Napoleon, refuză să accepte proiectul de împărțire al Turciei, proiect propus de Tarul Alexandru I. În buletinul din Februarie 1808, Napoleon scria "Tara Greacă ridicată și triumfătoare dela Baltică la Mediterană, se va vedea în zilele noastre atăcată de un nor de fanatici și barbari. Si dacă în această luptă prea târzie Europa civi-

lizată va pieri, indiferența noastră vinovată va îndreptăți desigur plângerile posterității și va fi un titlu de oprobriu în istorie". În nenumărate rânduri, la Sf. Elena, Napoleon a revenit asupra aceleiași idei: "scepтрul Europei va cădea cu siguranță în mâinile unui țar, dacă nu se ajunge să se asvârle rușii dincolo de Borysthene".

Contele Tolstoi, ambasadorul Rusiei la Paris, care insistă să se cedeze Rusiei și Valachia, Napoleon a dat acest răspuns: "Dacă vă dăm Moldova și Valachia, aceasta va profita prea mult influența voastră, aceasta vă va permite să stabiliți raporturi strânse cu sârbi care vă sunt devotați, cu muntenegrii și grecii care sunt de religia voastră și care vă iubesc".

Napoleon știa să citească harta politică a Europei, pe care a ignorat-o Președintele Roosevelt și Churchill la Teheran.

În 1811 Napoleon era constrâns să se pregătească pentru campania contra Rusiei, Sebastian, ambasadorul Franței la Constantinopol, primise instrucții; împăratul se gândea chiar la organizarea unei armate moldo-valache, dar o indiscreție a dragomanului Moruzi - un fanariot - a înștiințat pe Ruși care s'au grăbit să semneze pacea de la București din 1812, prin care se sfâșia în două Moldova. Ordinul Tarului Alexandru către Cotuzow era: în caz de urgență puteți face Turcilor cele mai mari concesii și să fixați Prutul ca frontieră, dar nu vă autorizez să faceți această gravă concesie decât sub condiția ca Poarta să semneze un tratat de alianță. Grava concesie care o făcea Rusia, era să se mulțumească numai cu Basarabia în locul celor două provincii. Preparativele lui Napoleon, instrucțiile date de Sebastian, au constrâns pe Tarul Alexandru I să se grăbească cu semnarea tratatului de alianță.

Cartea lui Leo Casso: "Rusia la Dunăre" conține un bogat material luat din arhiva principelui Woronzow privitor la politica rusească față de

Principate între 1800 - 1812. Până la 1812 Basarabia face parte integrală din trupul Moldovei.

Nici istoria, nici documentele istorice asupra Basarabiei nu pot evita de a vorbi despre Moldova. Astfel, imposibil de a vorbi de administrația Basarabiei până la anexarea sa de ruși, fără a vorbi de Divanul Moldovei (Egunoff).

Granițele Țării Moldovei sunt cele fixate de drepturile sale străvechi..... fluviul Nistru, Camenița, Tighina cu tot teritoriul Bugeagului, Dunărea, Valachia, Marele ducat al Transilvaniei și teritoriul Poloniei. (Din tratatul dintre Dumitru Cantemir și Petru cel Mare, 13.IV.1711).

La încorporarea ținutului dintre Prut și Nistru imperiului rusesc, populația acestei provincii era de 55.000 de familii sau 340.000 de suflete aproape în întregime moldovenească. Imediat a început opera de rusificare și desnaționalizare. S'au adus în diferite rânduri Bulgari: în 1812, și 1830/34, formându-se 42 de colonii cu 9641 de familii sau 56.000 de suflete. Acești coloniști au fost înzestrați cu 300.000 desiatini de pământ. S'au adus germani: în 1814, 1816, 1832, 1834, 1836, 1839 și 1840, cu care s'au format 24 de colonii, dându-li-se 130.613 desiatini de pământ și scutiri de impozite, de recrutare, de încartiruire a armatei, deasemeni li s'a dat material și bani pentru construcții și instalare. Între 1824 - 1828 s'au adus francezi și elvețieni, dar în număr foarte redus, deoarece suprafața de pământ cu care au fost împropietăriți era de 5.000 desiatini. Evreii care au venit în Basarabia, au fost scutiți de dări la început pe 2 ani, apoi pe 5 ani și aceste scutiri s'au prelungit mai multă vreme. La 1812 nu era niciun evreu în Basarabia, la 1817 erau numai 2.316, iar în 1856 ajunseseră 78.000 suflete. Politica de colonizare urmărea o desfigurare etnică a Basarabiei. Datorită privilegiilor, coloniștii germani veniți din Wuerttemberg au fost scutiți de impozite pe timp de 50 de ani, cum au fost scutiți

de recrutare și obligația de încartiruire a trupelor - între 1837 și 1857 numărul coloniștilor a trecut de 21.000 anual.

În același timp guvernul rus a început să mearsească pe români prin tot felul de făgădueli, isbucind să determine sate întregi să emigreze în Siberia și în Caucaz. Era o politică precisă de sfărâmare a blocului etnic unitar, ce îl forma elementul românesc în Basarabia.

Aceiași politică face azi Rusia Sovietică în 1953 - ca să fim bine înțeleși - și în Dobrogea de lungul coastei Mării Negre, ca să realizeze o punte slavă spre Bulgaria.

Emigrantul român va căuta zadarnic protestele, denunțările așa zisului Comitet Național Român, potrivă operii de rusificare accelerată a unor regiuni din România.

Acțiunea de rusificare a Basarabiei a fost mult mai complectată și nu s'a redus numai la colonizări. Imediat după anexare s'a găsit un instrument: eterna coadă de topor aleasă din rândurile românilor, evident unul care voia să joace "cartea rusească". Eparhia Chișinăului și a Hotinului a fost încredințată Mitropolitului Gavrilă, român reneșat, zelos agent de rusificare. Acesta a înființat imediat un seminar după modelul celor din Rusia și alături un pension pentru nobili, pension care a fost transformat în liceu în 1833. Bine înțeles în aceste școli limba de predare era cea rusească, limba moldovenească fiind predată ca obiect separat de studiu. Zelul reneșatului Gavrilă, nu a avut răgaz, tot el a înființat școli pentru pregătirea clerului la mănăstirile: Dobrușoa, Chilia, Reni și Hârjeuca. În 1828 s'a creat o direcțiune a școlilor orașenești în Chișinău, Bălți, Hotin, Orhei, Akermann, Bender, Ismail, Reni și Chilia. La sate s'au înființat doară câteva. În toate limba de predare nu era românească, iar dela 1855 limba românească a fost cu totul exclusă ca

obiect de studiu. Dacă a fost menținută, în primii ani după anexarea în biserică, faptul se explică: clerul nu știa rusește.

Din Basarabia se recrutau anual 20.157 moldoveni, recrutați care erau trimiși în garnizoanele din Polonia, Caucazia, Siberia; niciun moldovean nu făcea armata în Basarabia.

Metodele rusești în tot ce privește opresiunea erau perfecționate înaintea de bolșevism. Deaceia tehnica suprimării vieții cultural-naționale, în toate manifestările sociale, s'au aplicat dela început cu o impecabilă severitate.

Am fi lipsiți de obiectivitate dacă am spune că aceste opriri erau rezervate numai basarabenilor; politica de desnaționalizare, de silnică rusificare, s'a aplicat și continuă și azi cu aceeași ferocitate, tuturor popoarelor din vasta ocnă care se numește Uniunea Sovietică.

Poetul ucrainian Taras Sevenko exclamă: "nici să ne închinăm lui Dumnezeu în limba noastră, nu ne lasă împărăția rusească."

Fără îndoială că asupra Basarabiei politica de rusificare a fost mai violentă, deoarece moldovenii formau o populație neslavă, iar dincolo de Prut și de Carpați există o masă compactă românească. Existența acestei mase românești, insulă de latinitate în Oceanul Slav, a format și formează o problemă pentru Moscova.

Încă din 1802 - deci cu 10 ani mai înainte de răpirea Basarabiei - prințul Woronzow, vorbind Tarului Alexandru I de Moldova și Valachia a cărui populație românească întrerupe continuitatea slavă spre Balcani, a găsit o soluție: o redau pentru că și cei mai îndărătnici români din emigranță să prieapă la ce ne putem aștepta: "Ar putea să servească ca un bun aranjament politic aceea de a sfătui populația moldovă și valachă să se strămute în Rusia și să colonizeze în special teritoriile pustii dintre Bug și Nistru" (Arhiva prințului Woronzow, volumul XX, pag. 531). Nu este o părere izolată.

Joseph Tronton, în "Amintirile dela Marele Cartier General dela Dunăre", din 1806 la 1810 vol.I.p.37) scria: "Acest popor, românii, au trăsături complet disticte și nu pot să-mi ascund ciuda privind harta, pentru că 8 milioane de români, streini de rasa noastră slavă, se găsesc aici pe încântătoarele coline ale Carpaților ca o săgeată înfiptă în tre națiunile slave și împiedicând viitoarea lor unire. Dacă în loc de români ar fi sârbi sau bulgari, ce ușor s'ar fi soluționat problema orientală sau mai exact problema slavă". Aceeași idee o găsim formulată la toți gânditorii ruși.

Leo Casso, ca ministru al instrucției publice al Rusiei, a publicat în 1912, cu prilejul centenarului răpirii Basarabiei, o carte "Rusia la Dunăre" fundamentală pentru toți români, tradusă abia în 1940.

În această lucrare oficială, găsim următoarele mărturisiri: "Populația din ambele părți, Moldova și Basarabia ca și Valachia, pare destinată să se pare pe saviile din Nord, de cei din Sud și să împedice frățiasca lor unire".

Există un român așa de naiv încât să-și închipuie că la 1953 Stalin - Malenkow, gândește altfel despre obstacolul românesc? Nicolae Berdicow, cunoscutul filosof al ortodoxiei scrie: "Bolșevismul este a 3-a manifestare a autoputerniciei Rusiei, al imperialismului rus, prima fiind regatul Moscovei și al doilea imperiul lui Petru cel Mare. Bolșevismul este o sinteză a lui Ivan cel Groaznic și al lui Marx."

De când a avut Rusia o situație în Europa ca azi? Nici la 1814, când cazacii lui Alexandru I. poposeau în marginea Parisului.

Să nu ne închipuim că azi România pune Rusiei Sovietice, numai o problemă de transformare structurală! Comunismul poate fi în orice spațiu ocupat de amatele rusești, o rețea suficientă, cu România însă, problema este de altă natură: rasială. Geografic le stăm în cale și nici nu ne poate al-

tera ființa etnică.

Rusificarea întreprinsă după 1812 nu a putut să depășească ca eficacitate orașele, țărănimia a rămas refractară, păstrându-și intacte toate tradițiile, găsind în povești, în legende, în amintirile istorice transmise oral, mai toate gravitând în jurul lui Stefan cel Mare, în cântece, în proverbe, în farmece, în superstiții, atmosfera spirituală menită să întrețină intact fondul românesc. Din ce adâncime de durere a răsărit acest bo-

Frunză verde, lemn uscat,
De părinți sunt depărtat,
Și de neam sunt depărtat,
De streini tare-s mâncat,
Și de dânsii sunt prădat.

Sau doine basarabene:

Murgule, murguțul meu
Ce nechezi tu așa greu?
Ce, ții foame ori ții rău,
De bați din picior mereu?
Oli-lilo, stăpânul meu,
Nici nu-i foame nici ni-i rău,
Dar pe culmea celui deal,
Văd un cazac și un muscal
Ei la tine or veni,
De părinți te-or despărți
Și te-or lega cu curele,
Și te-or pân'la piele
Cu curele de mătase
De te-or curma pân'la case.
Cu mâinile dinapoi
Să nu mai vii înapoi,
Oi, oi, oi, sărmanii de noi.
Cum ne svântă în bătai
Cum ne duce în convoiu,
Și ne mână ca pe boi,

Si ne tunde ca pe oi.

.....

Decât la muscal picăm
mai bine ne spânzurăm.
Că te bate te stâlcește
De vorbești moldovenește.

Cu toate silințele politice de rusificare rapidă, la 1857, Zasciuc, ofițer de Stat Major, însărcinat de Ministerul de Războiu rusesc, cu redactarea materialului statistic pentru Basarabia, era nevoit să constate: "Basarabia este locuită de moldoveni, care formează trei pătrimi din populația: județele Chisinau, Bălți, Soroca, Orhei, sunt exclusiv locuite de români; în județul Hotin ei sunt amestecați puțin cu ruteni; în județul Bender, ei sunt amestecați puțin cu elemente venite de pretutindeni și care s'au așezat prin orașe cu permisiunea guvernului. Moldovenii compun un neam de oameni care locuiesc de secole în părțile de Nord și centrul Basarabiei. Ei pot deci să fie considerați ca adevărați autoctoni. Aproape toți răzeșii și cea mai mare parte din țărani, precum și majoritatea marelui oraș, aparțin de asemenea acestui neam.

Aste o constatare pe care o face un rus, 45 de ani după anexare, obligat de realități să recunoască nu numai caracterul moldovenesc al ținutului dintre Prut și Nistru, dar și latinitatea moldovenilor. Tot Zasciuc scrie: "Moldovenii vorbesc o limbă latină alterată și amestecată cu cuvinte slave. Limba lor este de origine latină, și conservă mai multe particularități latine, ale rădăcinii latine, vechii limbă a românilor, decât limba italiană".

Caracterul moldovenesc al provinciilor, cu toate eforturile autorităților rusești de a-l altera prin colonizări masive, s'a păstrat în așa măsură încât în 1910 generalul Kuropatkin, scriitor mili-

tar și fost ministru de războiu, în lucrarea lui: "Problemele armatei rusești", scrie: "Populația românească a Basarabiei, anexată acum 100 de ani, trăiește totuși și astăzi izolată, separată de populația rusească. Fără îndoială că populația provinciei anexate la începutul secolului al XIX-lea, nu numai că a rămas străină, dar chiar ostilă poporului rus în loc să avem o singură Polonie, avem două, pentru a slăbi Rusia. Într'un viitor apropiat, chiar prin tr'un sufragiu pacific sau în urma unui războiu, unirea poporului român este de neînlăturat.

Generalul Kuropatkin vedea clar în 1910 despărțirea Basarabiei de Rusia.

În faza finală a războiului Crimeei, Austria a formulat Rusiei o propunere care avea aerul unui ultimatum, deoarece acceptarea celor cinci puncte condiționa lipirea Austriei la coaliția Puterilor Occidentale.

Cele cinci puncte erau:

1. Proiectul Rusiei asupra Moldovei, Valachiei și Serbiei, să fie înlocuit prin proiectul Marilor Puteri.

2. Stabilirea libertății de navigație pe Dunăre.

3. Interzicerea tuturor escadrelor să treacă prin Bosfor și Dardanele în Marea Neagră.

4. Interzicerea Rusiei și Turciei să aibă flotă de războiu în această Mare și să stabilească arsenale și fortificații în lungul coastelor.

5. Cedarea de către Rusia Moldovei partea din Basarabia care se învecinează cu Dunărea.

În consiliul convocat la 20 Decembrie 1855 de Tarul Alexandru al II-lea, cele nouă personalități ale imperiului au căzut de acord să accepte toate propunerile Austriei cu excepția punctului 5, adică retrocedarea Sudului Basarabiei.

La congresul din Paris 1856, Rusia a trebuit totuși să cedeze. Cele trei județe din Sudul Basarabiei au reintrat în comunitatea românească.

Dăm citire manifestului Domnitorului Cuza cu

această ocazie:

Locuitori din Basarabia.

Venim printre voi ca Domn și ca părinte ca să vă aduc bucurie și vindecarea rănilor de care ați pățit până acum. Din ziua în care partea Basarabiei locuită de voi s'a alipit de vechea ei tulpină, ea s'a împărtășit de toate băntuirile și nevoile ce de mulți ani au năvălit această țară a Moldovei, atât de bună și frumoasă.

Însă și pentru voi ca și pentru toți, vă răsarî încurând ziua dreptății după multiplele nedreptăți peste care ați avut a vă plânge. Noi dorim ca să priviți sosirea noastră în mijlocul vostru, ca un semn de pace și de mângâiere; dorim ca să uitați cele trecute, să închideți urechea la glasul patimilor rele, și să fiți nestăruți în credințele voastre către guvern și de iubire către Tara Moldovei.

Patria noastră a intrat pe cale de îmbunătățiri care se vor revărsa asupra tuturor fiilor săi fărăosebire. Nu trebuie însă să perdem din vedere că bunurile greu se adună și că numai prin înțelepciune și răbdare vom putea dobândi îndeplinirea dorințelor noastre.

Ministească-se deci inimile voastre de orice griji și îndoeli, căci noi ne ocupăm de scarta voastră, ca un părinte binevoitor. Dumnezeu și Nația noastră a înălțat pe tron pentru a da dreptate celui ce o are, pentru a înfrâna pe cei răi și pentru a îmbrățișa pe cei buni.

Alexandru Ioan

Ministrul Treburilor Streine
V. Alexandri.

În anul 1877 rușii răpesc din nou Sudul Basarabiei.

Deși Basarabia în timpul ocupației rusești se

administra după vechile legi moldovenesti, patrioții polițiști ruși cu cnutul și ruperea dinților, cum scrie Atamsieff Ciujbinski în 1862, urmarea aplicarea legilor autoputernicei Rusii. Iată ce mărturisește un om politic rus despre soarta poporului de dincolo de Prut.

"Arhiepiscopul Pavel, sosit la Chișinău și instalându-se eparhia Chișinăului și a Hotinului, a găsit încă pe la 1873 biserici moldovenesti în număr de 773. Din aceste biserici moldovenesti străvechi, cănsul a închis 330 biserici și n'a lăsat decât 443 în care a orânduit să se slujească serviciul divin în limba rusă. Toate cărțile bisericești moldovenesti, tipărite cu litere cirilice, le-au adunat de prin mănăstiri și biserici la Mitropolia din Chișinău și aici arzându-le în curs de 7 ani a încălzit sobele Mitropoliei cu sfintele evanghelii, psaltiri și apostoli, etc. de raritate bibliografică netăgăduită.

Acest fapt de vandalism este astăzi din domeniul istoric. Astfel că astăzi poporul moldovenesc din Basarabia, care nu pricepe o boabă din limba rusă și slavă, nu posedă decât crâmpene de cărți bisericești ce au mai rămas pe ici, pe colo în mâinile creștinilor particulari.

Poporul moldovenesc din Basarabia multumită rusificării grosolane este transformat în niște ordale de robi muți și ignorați, care nu știe nici carte, nici rugăciunea către Dumnezeu.

Acestor ordale le este interzis de a învăța limba părintească, le este oprit de a se ruga lui Dumnezeu în limba părinților lor.

În curgerea unui secol mii și mii de hectare de pământ s'au dat rușilor și bulgarilor, și coloniștilor germani, cu singurul scop de a sili pe moldoveni, autohtoni în această țară, de a părăsi și pământul lor de baștină.

Chiar în anul 1908, când scriu aceste rânduri, 885 de familii moldovenesti sunt pornite în Siberia, pentru a coloniza acolo pământurile înghețate

din această parte a imperiului rusesc". (Din cartea: "Politica Rusească în Orientul Pravoslavnic" de N.N. Durnow, cunoscut om politic rus și apărător al autocrației rusești).

În Martie 1917 Partiful Național Moldovean și-a fixat astfel programul: lupta pentru obținerea celei mai ample autonomii administrative, judecătorești, eclesiastice, și economice ale Basarabiei. Toate legile interne ale Basarabiei vor trebui să fie stabilite prin Dieta Provinciei (Sfatul Țării). Toate legile relative la chestiunile interne ale Basarabiei să fie făcute după vechile obiceiuri și actualele necesități ale țării. S'a cerut introducerea imediată a limbii române în administrație, justiție și învățământ, iar Biserica să fie condusă de un Mitropolit moldovean; autonomia politică și organizarea unei armate, în care limba să fie românească. (Aceste cereri au fost formulate în primele zile ale revoluției, imediat după căderea Tarului Nicolae al II-lea, dar nu s'au limitau numai la atât revendicările românilor basarabeni, impuneau deasemenea oprirea colonizării Basarabiei cu elemente rusești și recunoașterea drepturilor românilor din Transnistria, o populație de 800.000 de suflete).

La adunarea din 18 Aprilie 1917 a tuturor Moldovenilor din regiunea Odesa, au participat și 6.000 de soldați moldoveni care au impus un program mai radical; țărani mai ales cereau imediat proclamarea autonomiei Basarabiei și separarea ei de Rusia.

În fața acestei impetuoase mișcări separatiste a moldovenilor, autoritățile rusești au arestat pe șefii mișcării. Pentru a îndigui mișcarea, simțind-o cu mișcările separatiste ce se manifestau în rândurile tuturor națiunilor robite, mișcări care amenințau desagregarea Rusiei, creație realizată prin secole de cuceriri, s'a trimis în Basarabia N.D. Sokolow, vicepreședintele Comitetului Executiv al Sovietului Central al muncitorilor, țărani-

lor și soldaților din Petrograd.

Dar nici promisiunile, nici amenințările nu au avut niciun succes, țărani moldoveni reveneau la îndârjita lor intransigență, la acea tenace rezistență cunoscută sub forma: "Vodă da și Hâncu ba".

Sokolow și-a dat seama că țărani moldoveni, 70 % din populația Basarabiei, devenea amenințătoare și ca să-i potolească a trebuit să declare că va susține toate revendicările.

În Iunie 1917, Kerenski a Trimis, pebtru a conbata mișcarea autonomistă, care luase un aspect net separatist, pe bunica revoluției ruse, faimoasa Brezka - Breskoskaia.

La Chișinău și în tot cuprinsul Basarabiei, bătrâna revoluționară a ținut discursuri, pentru a susține integritatea imperiului rusesc.

La 20 Octombrie 1917, s'a început la Odesa congresul militar al moldovenilor, la care au luat parte peste 500 de delegați a celor 250 de mii de soldați moldoveni, care se găseau pe toate fronturile (câte un soldat și un ofițer de fiecare companie).

La 24 Octombrie 1917, a proclamat autonomia politică a Basarabiei.

Atunci s'a creat Sfatul Țării, compus din 153 de deputați, dintre care: 108 moldoveni, 13 ucrainieni, 7 ruși, 5 evrei, 5 găgăuți, 2 germani, 1 polonez și 1 armean. Anticipând principiul reprezentării, inspirându-se dintr'un simț de dreptate, au constituit cea mai fidelă reprezentare a Basarabiei.

La 2 Decembrie 1917, Sfatul Țării, a proclamat Republica Democrată Basarabia, realizând separația totală de Rusia.

La 3 Martie 1918, Sfatul Țării, proclamă unirea Basarabiei cu România.

La 20 Octombrie 1920, la Paris Marile Puteri, recunosc unirea Basarabiei cu România.

Pentru istoricii sovietici, toată această acțiune de autodeterminare a poporului român din

Basarabia, obligator este ignorată. Dar, ne mai putem revolta de falsificările Rusiei Sovietice, când în memoriul înaintat conferinței păcii dela Paris în 1946, de către așa zișii mandatar-ri ai lui Iuliu Maniu și Dinu Brătianu, nu se pomeneste nimic de Basarabia. Autorii: Grigore Niculescu Buzzești, Crețeanu și Vișoianu, au jucat și de data aceasta "Cartea Rusească", servind direct interesele Rusiei Sovietice. Să nu uităm că exact în acelaș moment în care se servea la Paris acest act de trădare al intereselor românești, la București, sub ocupația sovietică, Iuliu Maniu cerea plebiscit pentru Basarabia și Bucovina.

Revenind la textul din "Istoria Diplomatiei" a lui Potemkin, este bine să subliniem că 1920 Rusia Sovietică cerea plebiscit în Basarabia și refuză în 1946.

La 23 Iunie 1940, s'a primit la București ultimatul Rusiei Sovietice, prin care ne ordona evacuarea imediată a Basarabiei și a Bucovinei de Nord. Dacă nu cedăm de bună voe, vor fi ocupate cu forța.

Consiliul de Corcană Român, hotărăște cedarea Basarabiei, cerând Rusiei Sovietice un anumit timp în care să poată evacua armata română și bunurile românești aflate pe teritoriul Basarabiei. Rusia Sovietică acceptă trei zile, dar încă din prima zi trupele sovietice sunt pe Prut. Am fost desarmați, pălmuiți și prădați. Am primit ordin să nu răspundem provocărilor.

Deși Rusia Sovietică la acea dată, violează convenția de definiția agresorului, pe care o semnează Litwinow, în 3 Iunie 1933 la Londra, și deși Marile Puteri recunoscuseră Unirea Basarabiei la România, răpirea a doua oară a Basarabiei de către Rusia Sovietică, nu provoacă niciun protest.

Evident, că în 1953 nimeni nu mai crede în valabilitatea unui aranjament internațional, pe care l-ar semna Rusia Sovietică, dar nu mai puțin actul săvârșit de Rusia Sovietică, împotriva României,

trebuie menționat în apararea războiului început în 1941, contra statului care violase cu atâta cinism o convenție pe care o semnase.

Dacă în timpul primei ocupații a Basarabiei, Rusia Taristă s'a purtat cum am relatat mai sus, în timpul a a doua ocupații, Rusia comunistă și-a vărsat tot focul diavolesc asupra acestui ținut românesc.

În mai puțin de un an, 330 mii de români din Basarabia și Bucovina de Nord, au fost deportați în pădurile Siberiei.

Nu a existat sat din Basarabia și Bucovina de Nord, din care mașinile negre să nu fi ridicat în timpul nopții pe cei mai buni români.

La 22 Iunie 1941, România declară război Uniunii Sovietice, pentru recăștigarea Basarabiei și Bucovinei de Nord, răpite cu un an înainte. Declarația de război este prezentată la Moscova de către Grigore Gafencu, la acea dată Ministrul României la Moscova. Regele Mihai semnează această declarație, iar generalul Antonescu semnează faimosul ordin către armata română, ordin care se termină cu cuvintele: "Ostași vă ordon să treceți Prutul".

Vestea începerii războiului a provocat o bucurie de nedescris. Bisericile s'au umplut, bărbați, femei și copii, îngenuncheau pe străzi pentru a se ruga.

Din Iunie până în August, urmează lupte grele, Basarabia este recucerită. Sunt memorabile luptele dela Tiganca, Cornești, Călărași, și Chișinău. Armata română urmărește pe inamic, care se retrage lăsând foc și jale.

În vara anului 1942, trupele române participă la luptele dela Sevastopol, în Cotelul Donului, Stalingrad și Cuban. Peste tot soldatul român s'a acoperit de glorie.

Către sfârșitul anului 1942, are loc defectiunea dela Stalingrad, unde mare parte din soldații români cad sau sunt făcuți prizonieri.

În timpul anului 1943, are loc reorganizarea

armatei. Tară noastră contrinue la continuarea luptei antibolșevice, numai cu un corp expediționar.

În primăvara anului 1944, armata roșie pătrunde pe teritoriul Patrie, și ajunge în fața Iașilor. Armata română, în quasi-totalitatea ei, participă la apărarea solului național. Se fac uriașe lucrări, se iau toate măsurile ca Patria să fie apărată.

În interior, încep primele defecțiuni. În Aprilie se formează Blocul Partidelor Democratice, care avea scopul să ducă tratative pentru un armistițiu. Regele se alătură acestei acțiuni.

În ziua de 23 August, Mareșalul Antonescu este arestat în Palatul Regal. În seara aceleiași zile Regele, citește la radio o declarație către popor, prin care anunță încheierea unui armistițiu.

Imprejurările au fost mai tari decât voința noastră. Statul Român s'a prăbușit, și de sub dărâmurile lui, se aud gemetele națiunii agonizate. Basarabia ca și țara întreagă este strivită de călcâiul de fier al bestiei roșii.

Azi, evocăm istoria chinutului ținut dintre Prut și Nistru, ca să se știe că nu există în conștiința românească uitare. Dela vechea graniță a Poloniei, dealungul Nistrului, trecând prin Hotin, Soroca, Tighina și până la Cetatea Albă, pe unde stăruie mărturiile istoriei Moldovei, este și va rămâne deapaururi pământ românesc.

Vremelnicilor usurpători, noi opunem neclintita credință în dreptatea ce va să vină.

Si va veni.

Iubită Basarabie, ai fost sacrificată înzadar. Sufletul oricărui român se închircește de durere la această tristă aniversare.

Un val de revoltă îți umple pieptul și parcă îți vine să strigi ca un nebun, până când?

Cât se mai poate răbda?..... Cu pumnii și dinții încheștați de ură pentru ngvălitori, te evocăm astăzi Basarabie scumpă și lacrimile noastre,

ale tuturor celor de aici și celor de acasă, curg nestăvilite de dor și de revoltă.

Știm că suntem prea mici la număr, dar suflul și speranța ne sunt mari. Întreaga țară este strivită azi sub călcâiul de fier al bolșevismului, sângele fraților curge în munți și în închisori. Gemetele lor vin până aici la noi, dar cu fiecare zi ce trăim, simțim că sfârșitul a început.

Suntem siguri că nu mai e mult și doina românească va răsuna din nou ca altădată: "Dela Nistru până la Tisa". Brațele noastre te vor cuprinde din nou, iubită și chinuită Basarabie și nu-ți vom mai da drumul pe veci.

Moțiunea votată de Sfatul Țării
la
27 Martie 1918.

In numele poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară:

Republica democratică moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră, și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia, acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de Neam, pe baza principiului ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa România.

Această unire se face pe următoarele baze:

1. Sfatul Țării, actual românesc rămâne mai de parte, pentru resolvarea și realizarea reformei agrare, după nevoile și cererile norodului. Aceste hotăriri se vor recunoaște de guvernul român.

2. Basarabia își păstrează autonomia provincială, având un Sfat al Țării: (Dietă), ales pe viitor printr'un vot universal, egal, direct și secret, cu un organ împlinitor și administrație proprie.

3. Competența Sfatului Țării este: a). votarea bugetelor locale. b). Controlul tuturor organelor semsvelelor și orașelor. c). Numirea tuturor organelor administrative locale, prin organul său împlinitor, iar funcționarii înalți sunt întăriți

de guvern.

4. Recrutarea armatei se va face în principiu pe baze teritoriale.

5. Legile în vigoare și organizația locală (zemstve și orașe) rămân în putere și vor putea fi schimbate de Parlamentul Român, numai după ce vor lua parte la lucrările lui și reprezentanții Basarabiei.

6. Respectarea drepturilor minorităților din Basarabia.

7. Deci reprezentanți ai Basarabiei vor intra în Consiliul de Miniștri Român, acur ~~desemnati~~ de actualul Sfat al Țării, iar pe viitor luați din sânul reprezentanților Basarabiei din Parlamentul Român.

8. Basarabia va trimite în Parlamentul Român un număr de reprezentanți proporțional, aleși, pe baza votului egal, secret și discret.

9. Toate alegerile din Basarabia, orașe, zemstve și Parlament, se vor face pe baza votului universal, egal, secret și direct.

10. Libertatea personală, libertatea tiparului, a cuvântului, a credinței, a adunărilor, și toate libertățile obștești vor fi garantate prin Constituție.

11. Toate călcările de legi, făcute din motive politice, în vremuri tulburi ale prefacerii din urmă, sunt amestiate.

Basarabia unindu-se, ca fiică, cu mama sa România, Parlamentul Român va hotărî, convocarea neîntârziată a Constituantei, în care vor intra, proporțional cu populația, și reprezentanții Basarabiei, aleși prin vot universal, egal, direct și secret, spre a hotărî cu toții înscrierea în Constituție a principiilor și a garanțiilor de mai sus

Trăiască unirea Basarabiei cu România, deapuri și totdeauna!

La 27 Noembrie 1918, Sfatul Țării din Chișinău, a hotărît alipirea fără condiții a Basarabiei la România.

Tratatul dela Paris din 28 Octombrie 1920
prin care Marile Puteri Occidentale recunosc
Unirea Basarabiei cu România.

Imperiul Britanic, Franța, Italia și Japonia, ca principale puteri aliante, și România.

Considerând că este în interesul păcii generale în Europa de a se asigura Basarabiei, încă de pe acum o suveranitate în concordanță cu aspirațiile populației și care garantează minorităților de rasă, de religie și de limbă, protecția ce li se cuvine,

Considerând că unirea Basarabiei cu România este deplin justificată din punct de vedere geografic, etnografic, istoric și economic,

Considerând că populația Basarabiei și-a manifestat dorința de a vedea Basarabia unită cu România,

Considerând, în sfârșit că România însăși din proprie inițiativă dorește să dea garanții sigure de libertate și de justiție, fără deosebire de rasă, de religie sau de limbă, așa cum prevede tratatul semnat la 9 Decembrie 1919, atât locuitorilor Vechiului Regat cât și celor din teritorii noi transferate,

Au decis să încheie prezentul tratat și în acest scop și-au desemnat plenipotențiarilor cu rezervă de a-i putea înlocui la semnare.

S'au convenit asupra stipulațiunilor ce urmează:

Art. 1. Înaltele puteri contractante declară că recunosc suveranitatea României asupra teritoriului Basarabiei cuprins între frontiera actuală

a României, Marea Neagră, cursul Nistrului dela gura sa până la punctul unde este tăiat de vechea frontieră dintre Bucovina și Basarabia și dealungul acestei frontiere.

Art. II. O comisiune compusă din trei membri din care unul va fi numit de principalele puteri aliante, altul de România și al treilea de Consiliul Societății Națiunilor pentru Rusia, va fi constituită în termen de 15 zile dela punerea în viigoare a prezentului tratat pentru a fixa la fața locului noua linie de frontieră a României.

Art. III. România se angajază să observe și să facă a fi observate pe teritoriul mai sus arătat al Basarabiei, - în art. I - stipulațiunile tratatului semnat la Paris la 9 Decembrie 1919 de principalele puteri aliante și asociate și de România, în deosebi a asigura locuitorilor fără deosebire de rasă, de limbă, sau de religie, garanții identice de libertate și de justiție cu cele ale locuitorilor din Toate teritoriile Regatului Român.

Art. IV. Cetățenia română, va fi dobândită deplin drept cu excluderea oricărei alte (cetățenii) de supușii vechiului imperiu rus stabiliți pe teritoriul Basarabiei arătat la art. I. și care au împlinit vârsta de 18 ani vor avea facultatea să opteze pentru orice altă naționalitate ce le va sta deschisă (ce le va fi accesibilă).

Opțiunea bărbatului implică și pe aceea a soției, iar opțiunea părinților pe a copiilor sub vârsta de 18 ani.

Persoanele care au făcut uz de dreptul de opțiune mai sus arătat vor trebui în termen de 12 luni să-și mute domiciliul în statul pentru care a optat. Ele vor fi libere, însă să păstreze averile imobile pe care le posedă pe teritoriul român; vor putea însă duce cu ei bunurile lor mobile de orice natură; nici o sarcină nu le poate fi impusă la ieseirea din această cauză.

Art. VI. România recunoaște ca cetățeni români de

plin drept fără alte formalități pe supușii vechiului Imeriu rus născuți pe teritoriul Basarabiei, așa cum a fost arătat la art. I., sau din părinți având domiciliul acolo la data punerii în vigoare a prezentului tratat.

Aceste persoane vor putea totuși în termen de doi ani de la data punerii în vigoare a prezentului tratat, să declare în fața autorităților române competente pentru țările în care își au reședința că născuți la cetățenia română și vor înceta a fi considerați supuși români de la acea dată. În acest caz declarația soțului va fi valabilă și pentru soție și pentru copii sub 18 ani.

Art. VII. Înaltele Puteri contractante recunosc că gura Dunării la Brațul Chilia să treacă sub jurisdicția Comisiunii Europene a Dunării.

Până la încheierea unei convenții generale relative la căile fluviale, România se angajează să aplice părțile din sistemul fluvial al Nistrului care va fi cuprins în teritoriul ei sau va forma frontiera regimul prevăzut la paragraful 1. al art. 332, precum și sub art. 333 și 338 ale tratatului de pace cu Germania din 28 Iunie 1919.

Art. VIII. România ca asuma răspunderea pentru parte proporțională aferentă Basarabiei din datoria publică rusă și din orice alt angajament al Statului Rus, așa cum vor fi stabilite printr-o convenție specială între principalele puteri aliatare și asociate deoparte și România de altă parte. Această convenție va fi pregătită de o comisie desemnată de puterile mai sus numite. În caz că în termene de doi ani Comisiunea nu ajunge la un acord, chestiunile în litigiu, vor fi imediat supuse arbitrajului Consiliului Societății Națiunilor.

Art. IX. Înaltele Puteri contractante invită Rusia să adere la acest tratat după ce va exista un guvern rus recunoscut de el. El își rezervă dreptul de a supune arbitrajului Consiliului Societății Națiunilor toate chestiunile privitoare la amănuntele acestui tratat, care vor putea fi ridicate de guvernul

rus, rămânând bine stabilit că frontierele stabilite prin tratatul prezent ca și suveranitatea României asupra teritoriilor cuprinse între aceste frontiere nu vor putea fi puse în discuție. Nu tot așa va fi cazul însă cu privire la toate greutățile ce vor putea să se ivească ulterior aplicării tratatului.

Prezentul tratat va fi ratificat de puterile semnatare. El nu va intra în vigoare decât după depunerea ratificărilor de la intrarea în vigoare a tratatului semnat de puterile aliatare și asociate și de România la 9 Noiembrie 1919.

Depunerea ratificărilor va avea loc la Paris.

Puterile ale căror guverne au sediul în afară de Europa, au facultatea să facă cunoscută ratificarea dată guvernului Republicii Franceze prin reprezentanții lor diplomatici la Paris, urmând să transmită instrumentul ratificării imediat ce se va putea.

Va fi dressat un proces verbal despre depunerea ratificării. Guvernul francez va remite tuturor puterilor semnatare o copie certificată a procesului-verbal încheiat la depunerea ratificării.

Făcut la Paris, la 28 Octombrie 1920 într'un singur exemplar depus în arhivele Guvernului Republicii Franceze și ale cărei ediții autentificate vor fi remise fiecărei puteri semnatare a tratatului Plenipotențiarilor care în urma absenței momentane din Paris n'au putut pune semnăturile pe prezentul tratat vor fi admiși să facă aceasta până la 15 Dec. 1920.

Drept care plenipotențiarilor de mai jos ale căror depline puteri au fost recunoscute ca de bună credință și în forma convenită au semnat tratatul de față.

Pentru conformitate, textul original francez, reprodus de Alexandru Boldur, La Bassarabie et les relations Russe - Roumaines, Paris 1927 ed., Gambert la pag. 387 - 399.

Următoarele trei documente evidențiază perfidia cu care Uniunea Sovietică ne-a furat din nou Basara-

bia, răpindu-ne și Nordul Bucovinei, și ne arată complicitatea care au ajutat-o la săvârșirea acestei crime.

I

Din Protocolul adițional secret al Tratatului de neagresiune Germano-Sovietic încheiat la Moscova la 23 August 1939.

.....
Art. 3 cu privire la Sud-Estul Europei, se accentuează de către Soviete interesul lor asupra Basarabiei.

Germania se declară complet desinteresată politic în acest ținut.

Art. 4. Acest protocol va fi ținut strict secret de ambele părți.

Moscova la 23 August 1939.

Pentru Guvernul Reichului
German,
(ss) Ribbentrop

Imputernicit de Guvernul U.R.S.S.
(ss) W. Molotow.

(Dr. Peter Gast, Zwischen Hitler und Stalin 1939-1945, Bonn 1950, pag. 292).

II

Ultimatum Sovietic.

Predat în noaptea de 16 spre 27 Iunie 1940 de către W. Molotow ministrului Românici la Moscova, G. Davicescu.

In anul 1918, România profitând de slăbiciunea

militară a Rusiei, a răpit Uniunii Sovietice, cu forța, o parte din teritoriul său, Basarabia, violând astfel unitatea de o sută de ani a Basarabiei - locuit în majoritate de ucrainieni - cu Republica Sovietică Ucrainiană. Uniunea Sovietică, n'a acceptat niciodată faptul răpirii forțate a Basarabiei, după cum arată declarațiile pe care guvernul Uniunii Sovietice le-a făcut deschis și în fața lumii întregi, de mai multe ori.

Acum, când slăbiciunea militară a Uniunii Sovietice aparține trecutului, dar când situația internațională pretinde cea mai grabnică soluționare a problemelor deschise, moștenite din trecut, pentru a clădi în sfârșit o pace durabilă între țări, Uniunea Sovietică găsește necesar și corespunzător scopului să păsească, împreună cu România, în interesul dreptății, la soluționarea neîntârziată a chestiunii retrocedării Basarabiei către Uniunea Sovietică.

Uniunea Sovietică este de părere ca problema retrocedării Basarabiei este legată organic cu chestiunea predării către Uniunea Sovietică a acelei părți a Bucovinei, a cărei populație este în majoritate numerică covârșitoare, legată de Uniunea Sovietică, printr-o istorie comună, prin limba și ființa națională. Un astfel de act ar fi cu atât mai drept, cu cât predarea Bucovinei de Nord, către Soviete ar putea reprezenta un mijloc - ce-i drept, numai modest - de reparațiune pentru paguba uriașe pe care Uniunea Sovietică și populația Basarabiei au suferit-o, timp de 22 de ani, prin stăpânirea românească.

Guvernul U.R.S.S., propune guvernului Regal Român:

1. să retrocedeze Basarabia, Uniunii Sovietice;
  2. să predea Uniunii Sovietice partea de Nord a Bucovinei, conform hotărîrilor din harta alăturată.
- Guvernul Uniunii Sovietice exprimă speranța că Guvernul Regal Român va primi aceste propuneri, făcând astfel posibilă aplanarea pe cale pașnică a conflictului îndelungat dintre Uniunea Sovietică și România.

Guvernul Uniunii Sovietice așteaptă răspunsul guvernului Regal Român în cursul zilei de 27 Iunie a prezentului an.

(Hanisch, Geschichte der Sowjet - Union, Freiburg 1951, p. 240 - 241).

II

Din Tratatul de Pace dela Paris din 10 Februarie 1947.

Art. 1. Hotarele României, așa cum sunt arătate pe harta alăturată prezentului tratat (anexa I), vor fi cele dela 1 Ianuarie 1941, cu excepția graniței româno-maghiare care va fi stabilită precis în articolul 2 al prezentului tratat.

Granița româno-sovietică se stabilește deci conform acordului sovietico-român, din 28 Iunie 1940 și cu acordul sovietico-cehoslovac din Iunie 1945.

.....

Scriș de M. Kogălniceanu, scrisoare din 1978 către baronul de Jomini, mâna dreaptă a Căpitanului Rusiei Gorkov.

România, păstrează memoria sacrificiului ce și-a dat pentru România, păstrează memoria sacrificiului ce și-a dat pentru România, fericirea și gloria Rusiei. Ba își aduce aminte că dela Petru cel Mare și până în zilele noastre, ea a fost pe rând sau întotdeauna, baza operațiunilor militare ale Rusiei, grănarul unde se nutreau armatele sale, chiar când ele operau dincolo de Dunăre, și teatru mai adeseori preferat, al celor mai teribile încercări. Ba își mai aduce aminte că în 1812, a pierdut în profitul Rusiei, jumătatea Moldovei, adică Basarabia dela Prut și până la Nistru (M. Kogălniceanu la Congresul din Berlin, Iulie 1878).

Rușii sunt sub dominarea unui desert sufletesc, a unui urât, care îi face să caute în cuceriri, ceea ce nu au în lăuntrul lor. În loc de slăbi acest horror - vacui, în loc de a-l umplea prin muncă și cultură, îi asmută contra Europei, pe care o numesc îmbătrânită și enervată, coaptă pentru a cădea întreagă sub dominația rusească. Europa le pare în starea în care era Bizanțul la apariția unui neam, asemenea mongolic al Turcilor.

(M. Eminescu, Tendințe de Cucerire în "Timpul" de la 7. IV. 1878).

În tendințele de cucerire, în așa numitele misiuni istorice, care își caută marginile naturale nu e nimic dedesubt decât pur și simplu neștiința și gustul despoileirii. În zadar caută un popor în întinderi teritoriale în cuceriri, în războaie, ceea ce îi lipsește în chiar sufletul lui: sub nici o zonă din lume nu va găsi ceea ce Dumnezeu i-a refuzat, sau mai bine zis când ceea ce Dumnezeu a voit ca să fie reazemul muncii a multe generații dedate la lucru.

(M. Eminescu, Tendințe de Cucerire, în "Timpul", dela 7 Aprilie 1878).

... Generalul Ignatieff a propus guvernului nostru retrocedarea Basarabiei..... România este singurul Stat care azi e în primejdie de a fi desmembrată de chiar aliatul ei, după ce au încheiat cu el o convenție, prin care i se garantează integritatea teritoriului.....

..... Cu ce drept pretinde Rusia bucată noastră din Basarabia, pe care am căpătat-o înapoi, drept sin dreptul nostru și pământ din pământul nostru.....

..... Va să zică onoarea Rusiei, cere ca să se ia pe nedrept o bucată din România, și aceeași onoare nu cere respectarea convenției iscălite de ieri. Ciudață onoare într'adevăr!

Fost-a Basarabia cucerită cu sabia? Prin tratatul dela București dela 1812, s'a făcut această cesiune, nu ca preț al păcii, căci Turcia nu avea nevoie de pace, ci tocmai Rusia. Napoleon, era asupra intrării

în Rusia și trupele rusești se întorceau în marș forțat..... Se știe că diplomația engleză împreună cu vânzarea boerului grec Moruzi a fost cauza cesiunii Basarabiei.....

Care... puterea cea mai mare a Rusiei i-a dat dreptul de-a-și bate joc de lume, de noi, de ea în-săși?

Mandatarul Europei, vine să mântue popoarele creștine de sub jugul turcesc și începe prin aș ane-za o parte de pământ stăpânit de creștini, în care nu-i vorba de jugul turcesc. Ciudată mântuire într'a devăr?

(M. Eminescu, "Timpul" 25 Ianuarie 1878).

Sărac cel ce se simte sărac, căruia îi trebuie mai mult decât are.....

..... Calitățile morale ale unui popor atârnă - astrăgând de climă și de rasă, de starea sa econo-mică. Blandetea, caracteristică a poporului român, do-vedește că el în trecut a trăit economiceste mul-tumit, că a avut ce-i trebuia.

(M. Eminescu, "Timpul" 23 Dec. 1877).

Anexa IV.

Vorbe înțelepte de demult de care trebuie să se
țină seamă azi.

Răsărită din rase mongolice, din natura lor cuce-ritoare, așezate pe stepe întinse, a căror moștenire are înrăuriri asupra inteligenței omenesti, lipsind-o de înmăldioșie și dându-i instincte fanatice pentru ideii de o vagă măreție, Rusia e în mod egal mama mân-driei și a lipsei de cultură, a fanatismului și despo-tiei.

(M. Eminescu, "Tendințe de Cucerire, în "Timpul" dela 7 Aprilie 1878).

În loc de a desfășura activitatea înăuntru, ochii vecinului nostru sunt pironiți cu flămângiune asupra Apusului, cercurile culte umplu golul sufletesc, cu fantasmagoria unui imperiu, care va ajunge dela Sibir până sub zidurile Veneției, și apoi mai departe..... tot mai departe.

Există testamentul lui Petru cel Mare, sau nu există, el există în capetele a mii de oameni visă-tori, care dau tonul în Rusia.

(M. Eminescu, "Timpul", 7 Aprilie 1878).

... Basarabia a fost a noastră din veacul al XIV-lea, ba poartă numele celei mai vechi dinastii româ-nești, dinastia Basarabilor, care luase partea de loc dela Tătari într'o vreme în care nu prea era vorba de împărăție rusească.

(M. Eminescu, "Timpul", 15 Februarie 1878).

Toate sforțările cabinetelor și popoarelor Euro-peii, trebuie să dejoace planurile rusești de a cuceri Constantinopolul și a domina Mediterana și Occidentul. Iată cum, înfăptuirea aspirațiilor românești de unitate și independență națională, întemeiate pe pro-priul nostru interes, precum și interesul general al Europei, trebuie să aibă ea contra lovitură, lupta îm-potriva intervenției rusești în Principatele române.

(Conculzia primului studiu, datorit unui român, studentul Mihai Anagnoste, publicat în "Revue de deux Mondes" Ianuarie 1837, despre "La Va-lachie et la Moldavie").

Politica cutropitoare a Rusiei are drept obiect, dorințele ascunse ale ambiției sale de a pune mâna pe Tara Românească, distrugând încetul cu încetul, pac-tul fundamental pe care se reazimă independențaării, nerespectându-i legile sale constitutive.

(Ion Ghica "Coup d'oeil sur l'état actuel de la Va-lachie et la conduite de la Russie relativement a cette province. Paris 1835).

Telegrama Marelui Duce Nicolae din 13/31 Iulie 1877 din Tarnova: "Turcii grămadind cele mai mari mase de trupe la Plevna, ne prăpădesc. Rog faceți legătura, demonstrație, și dacă e cu putință treceți Dunărea.

Intre Jiu și Corabia, această demonstrație e indispensabilă pentru a ușura mișcările noastre".

Noi n'am stat la gânduri, să răspundem la cel din tâiu apel care ne-a fost trimis . . . . . Ce răsplată ne așteaptă? . . . . .

Impotriva stipulațiunilor lămurite ale unei convenții formale, care ne cheazășuește în numele și sub semnătura Tarului, întregimea pământului nostru, ni se vestește intenția de a ni se relua Basarabia. (Cele trei județe: Cahul, Ismail și Bolgrad, pe care ni le restituie congresul din Paris, după resboiul din Crimeia.)

Nimeni nu se gândește să conteste că Rusia e puternică și România e slabă. Prin forță, Rusia poate lua mai mult decât Basarabia, că poate răpi Tara întreagă. Dar, presupus de orice forță, este legea dreptății eterne și a moralei eterne: și în acest domeniu, din care nimeni nu ne poate expropria, noi ne întărim la rândul nostru cu aceea putere, ce își trage caracterul ei absolut, din însăși principiile care i-au dat naștere și din care se nutrește.

Și nu s'a născut încă rusul, de care să ne fie frică, grija tot ne inspiră, ba putem zice, cu siguranță că ne așteaptă vremi grele. Despre biruința cauzei drepte, nu ne îndoim, precum nu ne îndoim că, ori care ar fi curentul care se ridică contra civilizației, trebuie să fie nimicit cu vreme.

(M. Eminescu, "Tendințe și Cuceriri" în "Timpul" din 7 Aprilie 1878).

Tara noastră nu are arme, nu are ostire: noi aici ne vom lupta cu cuvântul cât vom putea. Nu trebuie să pierdem însă nădejdea. Dumnezeu veghează asupra României.

(N. Bălcescu, scrisoare din 16.7.1848 către Ion Ghica).

Limba și naționalitatea românească, vor pieri odată cu românul material, cu stingerea prin moarte și fără urmași a noastră, nu prin desnaționalizare și renegațiune. A persecuta naționalitatea noastră, nu înseamnă însă a o stinge, ci numai a veza și a învenina împotriva persecuțiilor.

(M. Eminescu în "Curierul de Iași" Nr. 125, 6-7 din Noembrie 1878).

Neamul acesta va trebui să pedepsească măcar odată la o mie de ani pe cei ce i-au călcat legile, l-au împilat și l-au trădat.

Corneliu Zelea Codreanu.

Cel ce stă indiferent, fricos și laș în fața țării sale care moare, va fi blestemat de cel ce vine după el. . . . .

Corneliu Zelea Codreanu.

Nu-i de ajuns să învingem comunismul, trebuie să și luptăm pentru dreptatea muncitorilor. Au dreptul la pâine și dreptul la onoare. Trebuie să luptăm contra partidelor oligarhice, creind organizații muncitorești naționale, care să-și poată câștiga dreptatea în cadrul statului, nu în contra statului.

Corneliu Zelea Codreanu.

Populația Basarabiei
pe baza recensământului din 1941.
(după eliberarea de ocupația rusă).

	<u>cifre absolute</u>	<u>% din total</u>
Populația totală....	2.733.565.....	100 %
Români.....	1.793.493.....	65,6 %
Ucrainieni.....	449.542.....	16,4 %
Bulgari.....	177.647.....	6,5 %
Ruși.....	164.410.....	6,0 %
Găgăuți.....	115.683.....	4,2 %
Polonezi.....	9.086.....	0,3 %
Evrei.....	6.882.....	0,3 %
Germani.....	2.058.....	0,1 %
Alții.....	14.764.....	0,6 %

